

Novi zvonovi v cerkvi Svete Trojice v Vnanjih Goricah

Slomškova nedelja, 25. september 2022

V zgodovini brezoviške župnije, ki jo je napisal Josip Novak leta 1907, beremo:

»Južno od Brezovice, na barjanskem 338m nad morjem visokem hribčku, "Gulč" imenovanem, stoji prijazna cerkvica sv. Duha v Vnanjih Goricah. ...nekdaj posvečena sv. Boštjanu, že pred letom 1526, ker tega leta je bila posvečena že v čast sv. Duhu. Od l. 1896 ima ta cerkev štiri zvonove; v starem zvoniku so viseli le trije. Prejšnji mali zvon, ki se je ob neki priliki ubil, so dali zvonarju ter naročili dva nova. Prvi tehta 1230 kg in ima podobe svetega Florjana, sv. Janeza Krst., sv. Janeza Evang. In sv. Trojice. Posvečen je sv. Florjanu. Ob krilu ima napis: "Napravili vrli Goričani! A.D. 1896" Drugi tehta

brez žvenklja 613 kg in ima podobe sv. Trojice, naše ljube Gospe in najdenja sv. Križa ter "1878". Tretji tehta 6 st. 20 f. in ima podobe kronanja Device Marije, sv. Boštjana in križ. Ob robu ima napis: "Antonii Samassa Labaci 1835". Četrti tehta 166 kg in ima podobe Kraljice brez madeža spočete, Kristusovega vstajenja in sv. Boštjana. Posvečen je dušam v vicah. Ob robu ima napis: "Daj jim večni mir in večna luč naj jim sveti, naj v miru počivajo. Amen. A.D. 1896."«

Prva svetovna vojna je tudi Vnanje Gorice zaznamovala z uničenjem vseh štirih bronastih zvonov. Po vojni so naši predniki naredili kar je bilo mogoče, in že leta 1924 nabavili štiri železne zvonove, ki jih je ulila jeseniška livarna. Največji je bil visok 130 cm s premerom 138 cm in teže 1218 kg, drugi je bil visok 106 cm in s premerom 112 cm in teže 611 kg, tretji 85 cm s premerom 92 cm in teže 328 kg. Najmanjši zvon je bil odlit tako ponesrečeno, da se nanj običajno ni zvonilo. Tudi ob elektrifikaciji leta 1979 se ga ni dalo primerno uglasiti. Zato je bil leta 1992 v žalski livarni Ferralit narejen najmanjši, bronasti zvon, težak 244 kg, visok 70 cm in s premerom 78 cm. Na njem je podoba Marije Kraljice Miru in napis: »Kraljica miru izprosi nam medsebojno ljubezen.« ter »Vrnimo življenje v naše vasi, 1992.« Blagoslovil ga je župnik Janez Oberstar ob dvigu zvona 3. maja 1992.

Seveda pa je bila ves čas prisotna želja po novih bronastih zvonovih. Ta želja je dobila jasno podobo 30. julija 2017, ko je prišel kolavdator za zvonove, g. Matjaž Ambrožič, pregledal stare zvonove, stanje zvonika ter z meritvami ugotovil, da bo zelo težko ohraniti mali zvon v kombinaciji s tremi novimi in da bi bilo najbolje kupiti novo garnituro štirih zvonov. Izbrana je bila melodija in ton novih zvonov: melodija po napevu »Salve Regina« s toni: d1, f#1, a1, h1.

18. maja 2021 je bila dokončno sprejeta in potrjena ponudba livarja Grassmayr iz Innsbrucka za izdelavo štirih bronastih zvonov srednje težke izvedbe. Ulivanje zvonov je bilo 20. maja 2022. Na sliki je ulivanje največjega zvona za Vnanje Gorice.

Podjetje Prigo d.o.o. z Brezovice je kot donator pripeljal zvonove v Vnanje Gorice 17. avgusta 2022.

Novi zvonovi posnemajo upodobitve svetnikov, ki so bile na zvonovih, uničenih med prvo svetovno vojno:

Veliki zvon (teža **1.600** kg; premer 135 cm; ton d1) ima upodobitev Svete Trojice in svetega Janeza Krstnika.

Drugi zvon (teža **770** kg; premer 107 cm; ton f#1) ima upodobitev Svete Marije Kraljice in križanje Jezusa Kristusa.

Tretji zvon (teža **450** kg; premer 90 cm; ton a1) ima upodobitev svetega Boštjana in kronanje Device Marije.

Najmanjši zvon (teža **325** kg; premer 80 cm; ton h1) ima upodobitev svetega Florjana in vstajenje Jezusa Kristusa.

Vsi štirje zvonovi imajo v zgornjem delu okrasni ornament in v spodnjem, širokem delu zvona drugi okrasni pas. Vrh zvonov, ki se imenuje krona, krasijo upodobitve šestih angelov na vsakem zvonu.

»Skrivnost zvonov«

Pri udarcu kemblja zvon zazveni z več kot petdeset delnimi toni. Če bi zvon razrezali na več debelih obročev, bi vsak obroč zazvonil z določenim tonom. Ton vsakega obroča je posledica razmerij med debelino stene in premerom. Zvon zvoni kot skupek tonov. Pri zvonjenju zvona zaznavamo en značilen (osnovni) udarni ton. Večina zvonov se vliva z udarnim tonom a/1 v rebru srednje

debeline s premerom 90 cm in težo 450 kg. Večji kot je zvon, nižji so njegovi delni toni. Zvon a/3 tehta 8 kg, nižje zvoneč zvon a/0 pa 4.000 kg. Lastnost Grassmayerjevih zvonov je tudi izrazit, dolgotrajen čas odzvena.

Avgusta leta 2022 so bile na novo narejene stopnice v zvoniku, novi leseni podesti, stopniščna ograja in prijemala ter nova ograja na koru nad stopnicami. V drugi polovici septembra so bili iz zvonika spuščeni stari zvonovi. Najmanjši, bronasti zvon, bo s petjem vabil ljudi v cerkvi sv. Jurija ob Pesnici v mariborski nadškofiji, veliki zvon pa v Črenšovcih v Prekmurju. Za dvig zvonov je bilo treba pripraviti ustrezno razporeditev nosilnih tramov. Zazidane so bile poškodbe v zvoniku. Na novo je bila prepleškana notranjost zvonika, v prostoru kjer so zvonovi. Za zvonove so po meri izdelani jekleni kovani kembelji in jarmi. Za zvonjenje bo narejen obojestranski poteg na verigo. Zvonjenje, bitje ure in pogon urnih kazalcev krmili računalnik s programskimi nastavitvami, ki določa jakost potega, nihajni kot zvona, časovni zamik potegov posameznih zvonov glede na zvonjenje treh ali štirih zvonov. Prav tako je mogoče nastaviti glasnost bitja ure, dnevni ali nočni režim in čas bitja.

Lepota zvonov ni le v tem, da so zvonovi glasbeni inštrument, ampak da zvonijo v Božjo slavo. Ljudi kličejo, da se njihov duh od zemeljskih reči dviga k nebeškim.